

MESTRE DE CAPÇALERA

Escrits essencials d'educació

A càrrec de Toni Giménez i Fajardo

GLOSSARI EDUCATIU

Diccionari de caire etimològic

Cada paraula té una càrrega semàntica pròpia. Entre la definició normativa d'un terme, vocable o concepte i la seva gènesi semàntica s'estableix una distància considerable. Per aquest motiu aquest glossari és com un diccionari privat per acotar què volem dir quan utilitzem un terme concret. L'etimologia és apassionant: anar a l'arrel de cada mot. Amb tot, de vegades és més fàcil definir un concepte dient el que no és que no pas el que és.

Abstracte: que existeix en el pensament, abans que en la realitat material.

Absurd (*Ab surdum; surdus*): allò que és sord; ensordidor; el que no s'escolta.

Acompanyar (*Ad cum panis*): compartir el pa, o sigui tot (pa significa tot en grec clàssic).

Ad hoc: després d'això; adjunt.

Adéu (*Ad Deum*): cap a Déu.

Adolescent (*Adolescens*): que encara està creixent.

Adult (*Adultus*): participi passiu del verb *adolescere*, que significa créixer: el que ja ha crescut.

Adventici: produït accidentalment, fortuïtament.

Afable: sorgeix de la paraula parlar: amb qui és fàcil de parlar.

Aforisme: és una màxima o sentència que es dona com a guia per expressar principis o veritats d'una manera breu i concisa. El primer a utilitzar-les fou Hipòcrates. També s'anomenen proverbis. Amb similitud, tenim els refranys i les dites.

Àgape: amor, entès com a entrega, servei als altres, sense voler res a canvi. Negació del jo.

Agathós. Bondados.

Agnosticisme: posició filosòfica que declara que no hi ha coneixement cert sobre Déu i les qüestions últimes.

Agònic: de lluita, batalla, combat; competitiu.

Àgora: plaça pública on els ciutadans exposaven les seves raons i intercanviaven i contrastaven punts de vista.

Àgrafe: sense grafia (ja sigui escrita o musical); cultures i ètnies que no deixen res escrit.

Agrafia musical: dificultat per transcriure al pentagrama.

Ahimsa (*a-hyma*): no desig de perjudicar cap ésser viu; absència de violència.

Aikido: camí de l'energia harmoniosa.

Alcorà: lectura, recitat.

Alegre (*Elaphós*): cèrvol; perquè quan estem contents tenim ganes de saltar.

Al·leluia: per fi; ja era hora.

Al·letheia: terme encunyat pel filòsof grec Parmènides, entesa com veritat profunda, sinceritat dels fets i de la realitat; el que no es pot amagar perquè és evident.

Al·lèxia musical: no llegir símbols musicals.

Amateur: deriva de *amo-amare*. Persona que sent amor per una activitat, motivat per ella.

Ambició (*Ambire*): envoltar, encerclar, pretendre. Està relacionat amb ambient i àmbit.

Ambigu (*Ambigue*): estar en discussió.

Anàbasis: expedició cap a l'interior de l'ésser humà.

Anacoreta: persona que viu retirada, en solitari, al marge de la societat. Semblant a l'ermità.

Anacrònic / Anacronisme: que no es correspon a l'època a la que fa referència.

Anima mater: ànima mare; l'ànima principal d'alguna cosa. *Almus pater:* ànima pare.

Animisme: doctrina que dota d'ànima totes les coses. Com en los dibuixos animats.
Sense ànima seria inanimat.

Anthropos: ésser humà. Antropologia: ciència que estudia l'ésser humà en relació a la seva cultura i circumstància.

Any sabàtic: prové del *Sabbath* jueu. El dia consagrat per al descans.

Amén: així, doncs; així sigui.

Amnèsia: pèrdua de memòria (pot ser parcial o total)

Amúsia: pèrdua o disminució de la capacitat musical por un lesió cerebral.

Anàbasis: excursió intel·lectual.

Anàlog: semblant.

Anòmic: persona que presenta una conducta que no s'ajusta a les normes socials establertes.

Apatia (*Aphateia; a-pathos*): sense ganes, sense interès, sense passió.

Apologia: elogi al màxim nivell. També s'utilitza com a defensa dels teus punts de vista.

Apòstol: el que propaga una doctrina; predicador.

Aprendre (*Ad-prehendere*): atrapar; agafar el que es necessita.

Arcaic (*Archai*): el principi; el començament, els ciments.

Arca (*Arché*): prové d'arcaic. Hi ha dues arques a la Bíblia, la de Moisès, que contenia les taules amb els deu manaments i la de Noè. Segons Lanza del Vasto en el cas de l'arca de Noè, no vol dir vaixell, sinó cofre.

Arquetip: factor constituent i relativament permanent de la vida humana, submergit en l'inconscient col·lectiu.

Arquitecte (*Tékton*): derivat de *tékhnē* (habilitat); vol dir obrer; *arkhé*, el que té el comandament.

Ars longa, vita brevis: *ars* en referència a l'art, *vita* en referència a la ciència. Atribuït a Hipòcrates.

Artista: l'artista crea; l'artesà repeteix, ho fa sempre igual.

Asana: postura. N'hi ha moltíssimes però es poden reduir a unes vint-i-cinc. Es relacionen con la salut Per influir en punts concrets. No han de ser forçades ni produir dolor. Necessiten temps i pràctica.

Asil: lloc de refugi; guarida, santuari, lloc de protecció

Assertiu: té dues accepcions: expressar les nostres opinions, pensaments i sentiments, acceptant i respectant els arguments de les altres persones. És una conducta, una manera de fer sense agressivitat. Que tothom pugui dir la seva però de manera respectuosa. L'altra accepció: Defensar un argument, idea o creença encara que es contradigui amb la d'altres persones, amb el que se suposa que és correcte, que fa tothom.

Ataràxia: serenitat d'esperit, absència d'inquietud; fer sense que res no t'amoïni; impertorbabilitat del savi; tranquil·litat d'ànima.

Àtom (*A-tomos*): indivisible; una col·lecció a toms, a divisions.

Atzar (*Az-zahr*): paraula d'origen àrab; era la cara desfavorable d'un dau. Actualment té un sentit més aviat positiu.

Audiència: prové d'àudio.

Aura: S. D. Kirlian va crear la càmera, que porta el seu nom, per fotografiar el camp elèctric d'alt voltatge en el que apareix una mena d'aurèola (aura) al voltant d'un objecte, i en especial dels éssers humans. L'aura varia si s'està malalt.

Auster: de moral estricta.

Autarquia (*Autarkeia*): llibertat interior.

Autista: que se aparta de la realitat.

Autònom (*Autos-nomos*): llei per a tu mateix; llei pròpia.

Autoritat (*Auctoritas*): prové del llatí *augeo, augere* que vol dir créixer. Una autoritat ens fa créixer.

Aventura (*Ad-ventura*): *Ad:* hacia; *venire:* ir, venir.

Axiologia (*Axios*): valor. Ciència que tracta els valors humans.

Balada: cant èpic-líric que explica una història independent, en forma poètica i generalment ritmada.

Banjo: instrument musical. Etimològicament deriva de *Bandurra, bandora, bandote, banjore, banjer*.

Bàrbar: estranger.

Bíblia: conjunt de llibres.

Biblioteca (*biblos*): eren uns rotlles de paper.

Bigoti: procedeix de l'expressió germànica *bi God* (per Déu), en veure estrangers mostatxuts en el segle XVI.

Bluegrass: estil musical de la música *folk-country*. Color que pren l'herba a les muntanyes de Virgínia i Kentucky, al capvespre.

Boicot: paraula que prové de Charles Cunningham Boycott (1832-1897).

Buda: significa il·luminat; el que està despert, el que està atent.

Candor (*candere*): candit.

Caos (*Khaos*): desordre.

Caràcter: els romans anomenàvem caràcter a un ferro de marcar.

Caramel (*Canna melis*): provinent de la canya de sucre, anomenada també canya de mel.

Carícia: segons Joan Coromines, no deriva de cara, sinó de *caro*, estimat.

Carisma (*charism*): gràcia.

Carpe diem: aprofita el dia; aprofita el temps i viu el present. Utilitzat per primera vegada pel poeta Horaci (65-8 aC). S'acostumava a acompanyar de l'expressió *tempus fugit*.

Carry it on: tirar cap endavant.

Catarsis (*Katharsis*): alliberament emocional. Fer "neteja" de les emocions reprimides. Purga espiritual.

Celibat: abstenir-se de qualsevol desig com ara menjar, diversió o sexe

Cenobita (*Koinóbion*): allò comú, *bios*, vida; un tros de vida comuna, de gent, de públic, de massa.

Certesa: prova racional que convenç tothom.

Cibernètica: terme introduït per Norbert Wiener el 1948, del grec *kubernetes*, qui porta el timó, qui governa.

Cínic (*Cinos*): gos, viure com els gossos.

Company (*Com-panis*): amb qui es comparteix el pa, i com que pa (paraula d'origen grec) significa tot, un company és algú amb qui es comparteix tot, un exponent màxim de l'amistat: carn i ungla.

Comprendre (*Cum-prendere*): provar, experimentar, prendre per un mateix, incorporar.

Comprehendre (*Com-prehendere*): prendre dins nostre, assimilar. Cal diferenciar raó (*ratio*) d'intel·lecte (*intellectus*); l'enteniment explica, la intel·ligència comprèn.

Compromès: *cum* (unió/companya), *pro* (cap endavant), *nittere* (enviar). Enviar cap endavant, en companyia

Comunicació: posar en comú.

Comunitat: prové de *cum-munere*, que vol dir oferir regals a l'altre, sorprendre'l amb presents (*munus*), ajuda (*munitio*, *munificentia*), defensa (*murus*). Una persona no és madura per fer comunitat si no té desenvolupada la dimensió altruista.

Concomitants: que acompanyen a un altre fenomen. Sons concomitants: sons que acompanyen al so principal.

Conditio sine qua non: condició sense la qual no.

Confiar: igual que les paraules fiar i fidelitat, prové de la paraula fe.

Connatural: aspecte unit a la naturalitat d'un ésser.

Consentit: és sinònim de viciat; vici (*vitium*) vol dir defecte, imperfecció.

Consubstancial: aspecte unit a la pròpia substància.

Consumació: prové de *summus*, cim. Aconseguir el lloc més alt.

Consumició: prové de *súmer*, prendre.

Conte: ve de *contus*, bastó. Bastó que dona poder: mags, batlles, emperadors, directors d'orquestra...

Contemplació: mirar pensant; reflexionar sense intervenir; veure sense participar ni jutjar.

Convicció: posicionament personal sense racionalitat suficient.

Conviure (*Convivium*): convivència, viure amb. Conviure significa renunciar a algunes coses.

Cool: agradable, amable.

Coratge: deriva de la mateixa paraula que cor.

Cortesia: la bona disposició entre les persones, s'oposa a grogleria i mala educació.

Cosins: paral·lels (fills d'un germà del pare o d'una germana de la mare); creuats (fills d'un germà de la mare o d'una germana del pare)

Cosmos (*Kosmos*): ordre i harmonia de l'univers; cosmètic: posar ordre en la cara o al cos.

Crèdul: persona que creu en tot, sense tenir criteri sobre allò en què creu.

Creient: és la persona que creu perquè té confiança en allò que creu.

Crisis (*Krisis*): decisió.

Crític (*Kritikós*): el que jutja.

Cult (*Cultum*): l'honor als déus.

Cultura (*Cólere*): conrear i també honrar. La cultura és tot el que ha conreat l'ésser humà.

Currículum: recorregut, camí.

Definir: posar els fins, els límits.

Deméter: per als grecs clàssics era la mare naturalesa, la mare terra.

Deontologia (*deon*): deure, el deure ètic. Seguir una norma i complir-la. Codi deontològic: l'ètica aplicada a les professions.

Diacrònic: que recorre el temps.

Disciplina (*Discipulina*): *Discis*: ensenyar; *pueripuell*a: infants.

Discrepar (*Dis-crepare*): sonar diferent.

Do: aptitud personal que algú té sense haver fet res per posseir-la. Provenent de la naturalesa o de Déu.

Dogmatisme: doctrina fixada; posseir la veritat.

Dominus bovism: que el Senyor sigui amb vosaltres.

DDT: diclor-difenil-tricloroetano. Insecticida usat el segle XX fins que es va prohibir pel perill de contaminació dels aliments.

Dharma: paraula sànscrita que significa deure, vocació, camí.

Dialèctica: l'art de la discussió i del triomf sobre les tesis de l'adversari.

Dislàlia: afecció del desenvolupament del llenguatge (col·locar incorrectament les síl·labes) que es projecte quan es parla.

Dislèxia: afecció del desenvolupament del llenguatge que es projecte en el moment d'escriure (col·locar incorrectament les síl·labes); afecta més als esquerrans que als dretans.

Eclèctic: manera de fer que persegueix fer-ho amb posicionaments intermèdies, sense radicalismes.

Ecologia: *Oikos*: casa; *Logos*: comprendre. Comprendre el lloc on habitem.

Economia. *Oikos*: casa; *Nomos*: normes. Lleis i normes de la casa.

Educabilitat: grau de disposició de l'ésser humà a rebre educació.

Educació: *Dux-ducis*: guia, conductor; *Educare-Educatio*: acte d'educar. *Educere*: treure cap enfora
Eductio: treure quelcom d'una cosa. Educar és tant guiar com extreure

Educació permanent: educació global, de caire integral. Educació continuada.

Educació recurrent: reprendre un procés educatiu interromput o abandonat.

Educativitat: grau de capacitat educativa que tenen els professionals educatius.

Egocèntric: que pensa que l'univers gira al seu voltant.

Egoista: que s'interessa per si mateix i no pels altres.

Egòlatra: que s'adora a si mateix.

Egotista: que només parla de si mateix.

Elegia: poema curt de temàtica trista.

Elemental: que és fonamental, primordial.

Elit: aquest terme es va començar a utilitzar al segle XVII per qualificar productes de gran qualitat i fou ampliat, amb el temps, a la distinció de grups socials.

Emblema: signe no verbal que té una traducció verbal.

Emoció (*E-motio*): allò que et mou cap enfora. Emocions negatives: ira, por, ansietat, aversió, vergonya. Emocions positives: alegria, humor, amor, felicitat.
Ambigües: sorpresa, esperança, compassió. També n'hi ha d'estètiques.

Empatia (*Empateia*): al nostre entendre, té dues accepcions: a) posar-se en la pell d'una altra persona perquè has passat la mateixa experiència que ella i comprens millor la seva situació. Assumeixes el rol d'una altra persona i sents com ella sent. Aquesta empatia és més fàcil de realitzar; b) posar-se en la pell d'una altra persona, despellant-te de les teves idees i prejudicis i pensant i sentint com sent l'altra persona. Aquesta empatia és molt més difícil alhora que un rept. És la manera que tens de demostrar que estimar és acceptar les nostres diferències. Tenir empatia amb qui pensa de manera oposada a tu.

Empíric (*Empeiria*): experiència. Una cosa empírica és una cosa que s'ha pogut experimentar.

Encant: acció màgica exercida amb l'ajuda del cant. Quedar encantat: quedar "embruixat" pel cant. Encantar proviende d'*incantare*: cantar o salmodiar paraules o sons màgics.
Habitualment utilitzem aquest terme: encantat de conèixer-te; encantat de la vida; això m'encanta.

Energia (*Energés*): actiu. Energia implica activitat.

Ensems: vol dir alhora.

Ensenyar (*in-signare*): posar un senyal-insígnia.

Entalpia: magnitud física que fa referència a l'energia que intercanvia un sistema amb el seu entorn.

Entelèquia: allò que té un fi en si mateix.

Entreteniment: entretenir vol dir animar.

Entropia: tendència al desordre, a l'aleatorietat i el caos. Desordre intern d'un sistema; grau de desordre en una informació. Són els elements imprevisibles que apareixen dintre d'un sistema de comunicació institucionalitzada. Entropia seria tant imprevisibilitat com originalitat amb un cert desordre o nou ordre que apel·la més enllà del que és emotiu-afectiu.
És la segona llei de la termodinàmica.

Entusiasme (*Enthusiazó*): paraula que prové de *theos*, déu; estar inspirat pels déus.

Enveja (*invidere*): mirar de reüll; hi predomina l'odi envers el que té l'altre.

Èpic: heroic, gloriós.

Epifania: naixement.

Epíleg: *Epi*: al voltant, a més a més; *logos*: explicar, contar, parlar. És un "arrodoniment".

Epítome: resum d'una obra o discurs que exposa el més fonamental en poques paraules.

Epònim: paraula que procedeix d'un nom propi, per exemple: empresa quixotesca, sofrir alzheimer.
Acostumen a ser paraules relacionades amb el nom de la persona descobridora.

Eros: amor, entès com a desig, desig de perfecció, de bellesa, de veritat. Plaer. Per a Sören

Kierkegaard l'*eros* se expressa a través de los sentits, ja sigui plaer o dolor.

Escatològic: relatiu a l'escatologia, part de la teologia que estudia les coses darreres de l'ésser humà, com la mort.

Escèptic/ Escepticisme (*skeptomai*): en els diccionaris posa que és la persona que dubte de la veritat, però l'arrel grega de la que deriva aquest terme, fa referència a examinar, esbrinar, reflexionar, buscar, mirar amb cura una determinada cosa. Grau inferior del nihilisme (*nihil*: res).

Escrutini (*scrutari*): buscar en les escombraries.

Espontaneïtat: comportament que procedeix d'un estímul intern sense la intervenció d'un estímul extern.

Esquemes de coneixement: és tot allò que una persona sap. La modificació d'un esquema comporta tres fases: equilibri inicial, desequilibri i reequilibri posterior.

Esquerrà: dany de l'hemisferi esquerre succeït en el seu desenvolupament i amb el consegüent canvi de lateralitat.

Esquimal: vol dir el que menja carn crua; però ells s'anomenen a si mateixos *inuit* que vol dir poble d'amistat.

Esquirol: aquest concepte d'ús internacional prové dels teixidors del poble de l'Esquirol (Santa Maria de Corcó), Osona, que van substituir els obrers de la ciutat de Manlleu en una vaga, l'any 1855.

Essència/Essencial: és una idea, per tant, eterna. Allò etern; que és imprescindible.

Estabilitat: etimològicament parlant vol dir estar a casa.

Estadis evolutius: De 0 a 2 anys, estadi sensorio-motor. El pensament només actua sobre coses concretes. Metes immediates. De 2 a 7/8 anys, estadi preoperatori. L'infant construeix el seu món interior gràcies al llenguatge que substitueix objectes i situacions per la seva simbologia. 7/8-11/12, estadi del pensament concret. Permet resoldre problemes sense hipòtesi. A partir dels 11/12, estadi de pensament formal. Elaboració d'hipòtesis. S'extreuen conseqüències sobre la seva veritat o falsedat.

Estar en cinta: antigament, les dones embarassades substituïen el cinturó per una cinta que es podia anar adaptant al grossor de la panxa, però sense estrènyer-la.

Estètica: identificació d'allò bo amb allò bell.

Estraperlo: prové de Strauss i Perl, dos homes que als anys 1934-1935 van intentar que es legalitzés una ruleta trucada.

Estrena: entre los romans, era costum de fer un regal amb motiu d'iniciar alguna cosa.

Estrès (*stringere*): prové del mot *strain* (procés de fatiga que sofreixen els materials amb els pas del temps); provocar tensió. Bruno Seyle, metge austrohúngar va encunyar aquest concepte l'any 1936 per error en pronunciar malament la paraula *strain*. El cos reacciona davant de qualsevol situació. Hi ha estrès bo i estrès dolent.

Estufa: *tyfos*, vapor; la paraula estofat també té a veure amb el vapor.

Estúpid: prové de *estupere* (estar atordit); poc intel·ligent; curt d'enteniment per comprendre les coses.

Ethos: costum; hàbit; caràcter.

Ètica: és una reflexió del que és vàlid i del que no ho és. El que és bo i el que no.

Etimologia (*Etymos*: veritable, real; *logos*: paraula), explicació. Sentit veritable d'una paraula.

Etologia: ciència que estudia els comportaments i els costums.

Etiologia: ciència que explica els orígens i les causes. Els relats etiològics són aquells que tracten d'explicar com un fet imaginari del passat va tenir unes conseqüències reals en el present.

Etymos: veritat.

Eufemisme (*eu*: bo; *phemo*: parlar): expressar en paraules més agradables una cosa desagradable.
Per exemple: va passar a millor vida.

Eufonia (*eu*: bo; *phonos*: so).

Eureka!: va ser Arquímedes el primer a proferir aquest concepte que en grec clàssic vol dir: ho he trobat!

Eutanàsia (*eu*: bona; *thánatos*: mort). Hi ha eutanàsia activa: provocar la mort amb alguna substància) i eutanàsia passiva (retirar els elements que perllonguen la vida: respiració artificial).

La religió ortodoxa accepta la passiva; l'islam y l'hinduisme no accepten cap de les dues ja que entenen que l'ànima ha de sofrir els plaers i els dolors assignats al cos en el que resideix. Per al budisme, la vida és preciosa però no sagrada ni divina i considera tan immoral infligir dolor i sofriment a una persona malalta i agonitzant como a una sana.

Eutopia (*eu-topia*): lloc bo, lloc de bé.

Evangelí (*eu*: bo; *angelos*: missatge).

Existir (*ex-sistere*): estar fora; projectar-se cap endavant.

Exhortar: animar amb paraules.

Exili: quan algú està lluny de la seva pàtria i se li prohibeix l'entrada al seu país d'origen.

Èxit: també vol dir sortida.

Èxode: sortida, fugida.

Expressió (*exprimo*): tirar cap enfora, treure; pressió cap enfora.

Èxtasi (*ekxtasis*): absorció, transport.

Fal·làcia: raonament no vàlid; error en els arguments.

Fanàtic: prové de *fanum*, home del temple de Déu. Posseït per Déu. Entusiasta en excés.

Fascinat: prové de *fascinum*. Estremit pel cant.

Faula: sorgeix de la paraula parlar.

Fe: fe i fidelitat provenen de la mateixa arrel: *fides*. Fe és creença; unit a un o diversos déus imaginaris.

Feng sui: l'art de col·locar les coses al seu lloc correcte per viure en harmonia.

Fenomen (*Phainómenon*): allò que apareix.

Fidel/Fidelitat: persona que no falta a allò que s'ha compromès. Compromís.

Filòsof (*Philo-sophos*): amant de la saviesa. El que busca el saber.

Fonamentalisme: que res no es pot qüestionar; tancament.

Fraternitat: grau superior de l'amistat.

Futurable: futur ideal.

Futurable: molts futurs potencialment possibles.

Gaudeamus igitur: alegrem-nos, doncs.

Gènesi: creació.

Gestalt: paraula d'origen alemany que significa forma o conjunt total; una unitat. de origen alemany que significa forma o conjunto total, una unitat. Expressió per indicar el caràcter de la percepció com a unitat. Patró conceptual en el que tot és més que la suma de les parts (teoria de sistemes de Ludwig Bertalanffy). Semblant al concepte d'holístic.

Gelosia: hi predomina la depressió i la humiliació. Cal donar temps, afecta i comprensió.

Gen: talment com geni, genital, genitiu, procedeixen de la mateixa arrel: que pertany al món natural. El geni, ho és de naturalesa, ho porta escrit.

Genealogia: estudia l'ascendència de les famílies (arbre genealògic).

Geni: talment com genuí, generar i generació, prové de *genos* que vol dir origen, naixement.

Gimnàstica (*gymnos*): despullat.

Glossolàlia: Síl·labes desproveïdes de sentit en les cançons i per a fins exclusivament musicals. Està present en la majoria de tradicions i en especial en el flamenc, en la tradició andalusa-magrebí i en l'escola argelina. També és molt habitual en les cançons de bressol i en les cançons infantils de les primeres edats.

Gnosticisme (gnosis, coneixement intuïtiu): segons aquesta religió, el coneixement no s'obté per via oral o escrita, sinó per revelació divina i ja neix en l'interior de l'ésser humà.

Goliards. Monjos o ex-monjos que anaven vagant y cantant pels camins. Representaven una mena de contracultura ja que els agradava menjar, beure i les dones..

Guerres: I Guerra Mundial: 1914-1918; Guerra Civil Espanyola: 1936-1939;

II Guerra Mundial: 1939-1945; Guerra Freda: 1945-1989

Guru: guia (no hem de confondre'l amb un déu ni amb una persona il·luminada).

Hedonisme: filosofia que té com a meta buscar el plaer en tot.

Hegemonia: supremacia d'un poble sobre un altre; d'una persona sobre una altra.

Heretge: partidari d'una idea.

Hernia (*ernos*): brot d'una planta. Sortida d'un òrgan o part d'ell, de la cavitat en què es troba habitualment.

Heurístic (*Heurisko*): trobar, descobrir, imaginar, inventar, obtenir; el joc heurístic infantil pretén això.

Hieràtic: que fa referència a les coses sagrades, als usos sagrats.

Higiènic: Hygeia, la deessa de la salut, filla d'Asclepi (Esculapi), el déu de la medicina.

Hillbillies: les persones nord-americanes que vivien a les muntanyes i que eren considerades tanoques per part de la gent de les ciutats.

Hipnosi: sota la gnosi. Estat produït artificialment, semblant a l'estat del somni.

Hipoacússia: sentir poc.

Hipocondríac: que es mira massa a si mateix; s'escolta el seu propi discurs.

Història: recerca, indagació.

Holístic: que pertany al tot. Tota una unitat.

Holograma: missatge complet, en grec. El físic hongarès Dennis Gabor, premi Nobel de Física, va ser l'inventor de l'holograma. Amb una part de la imatge es pot generar tota la imatge.

Homeo (*homéosis*): similitud.

Homo homini lupus: l'home llop de l'home. De la comèdia del ases de Plaute (II aC)

Honest: que accepta els bons costums. Que fa les coses ben fetes. Decent. Concepte de tipus moral.

Honky Tonky: eren locals d'esbargiment i diversió, bars, cafès típics de los pobles del sud i sud-oest dels Estats Units. Hi actuaven els *songsters*, músics solitaris i que de vegades actuaven amb *musicianers*, que bàsicament tocaven guitarres y banjos.

Honrat: que no fa accions dolentes ni deslleials. Concepte de tipus ètic.

Hormones: significa viatgers, mitjançant elles el cervell dóna ordres a l'organisme.

Humil/Humilitat (*Humus*): terra, sòl; Persona que és té per menys del que val, que es rebaixa voluntàriament davant dels altres. Ser senzill com la terra.

Iatrogènia (*iatros*: metge; *gènesi*: crear): dany causat per la mala praxi d'una persona professional de la medicina. Els danys poden ser predictibles, accidentals o per negligència.

Icona (*eikon*): imatge.

Ideal: finalitat difícil d'assolir. Emparentada amb utopia i amb ucronia.

Idiosincràsia: forma de ser, de pensar i d'actuar. Relativa al temperament personal.

Idiota: persona inhàbil, sense experiència, ignorant.

Imaginació: acte o capacitat de crear o formar imatges mentals del que no es troba present en la realitat o que mai no s'ha experimentat en la realitat. Etimològicament prové d'imatge.

Imago mundi: imatge del món; com veiem el món, la imatge que en tenim.

Imbècil (in *becilis*): sense bastó, prové de *baculus* que significa bastó. És la persona que necessita un bastó per caminar. Un bastó per al seu esperit dèbil; feble mentalment; molt poc intel·ligent a causa d'un desenvolupament anormal del cervell. Després ha anat derivant cap a debilitat mental. També el que no té bastó vol dir que encara no és savi ja que el savi es considera que ja és ancià i necessita bastó.

Important: que té importància, que té un valor concret.

In absentia: en absència.

In albis: en blanc.

In extenso: per extensió.

In extremis: al límit.

Inauguració (*Inauguratio*): prové dels àugurs, els presagis favorables. L'àugur és el que feia pronòstics.

Indulgència: perdonar, disculpar. Tolerant amb els altres; indulgent amb un mateix.

Ineluctable: contra el que no es pot lluitar; inevitable.

Inexorable: que no es deixa vèncer per les peticions; inflexible.

Ingenú: nascut lliure, no esclau, d'una gran franquesa, innocència, sense malícia, càndid. Que se manté en un estat natural, sense corrompre's.

Infant (*In-fans*) el que encara no parla, però això no vol dir que no tingui res a dir ni que no sigui savi ni que no pugui dir coses a través d'altres llenguatges.

Informar: posar en forma (dins de l'ésser humà).

Inherent: que existeix en alguna cosa com a tribut permanent i no se'n pot separar.

Insatisfacció (*In-satis-factum*). No suficientment fet.

Insensat: que obra sense seny.

Inspiració: Literalment vol dir inhalar, deixar entrar aire, respirar. Sentir-se inspirat atany a un estat de consciència atent.

Integral: que no li falta res; complet.

Intel·ligència (*Interligere*): llegir entre línies; captar les coses.

Intel·ligència artificial: terme utilitzat per primera vegada l'any 1955, als Estats Units, pel matemàtic John McCarthy.

Interès (*Inter-esse*): el que es troba enmig de les persones.

Introducció (*Intro*: dintre; *ducere*: conduir): conduir cap a dintre, de manera didàctica.

Intuïció (*Intuire*): coneixement que hom té que no passa pel raonament.

Inuit: esquimals és com els vam batejar nosaltres: menjadors de carn crua; ells s'anomenen inuit que vol dir poble d'amistat.

Invitar (*Convitare*): cridar, sol·licitar, exhortar, atraure, convidar.

Ioga (*yuj*): unir, aproximar. El ioga és el contrari de la separació. El Radja ioga es el ioga mental (control de la ment). Relaxació-concentració en la postura i en la part concreta del cos. Columna recta, respiració lenta, ment sense dispersió. Unió de cos i ànima.

Ironia (*Eironéia*; simulació): figura retòrica, amb entonació significativa, de la idea contrària a allò que es vol donar a entendre. interrogació que fingeix ignorància. Donar a entendre el contrari del que es diu. Sòcrates, per exemple, s'apropava als filòsofs sofistes com un humil alumne i els interrogava sobre qüestions que, en teoria, dominaven. A poc a poc, amb preguntes hàbils posava de manifest la ignorància dels presumptes savis.

Joglars: es trobaven als carrers, al mercat o al palau. Cantaven cançons d'altres i eren bons improvisadors. També feien jocs i humor.

Jubilació: (*jubilum*): alegria. L'alegria de saber que no has de treballar.

Judo: Ju-do, camí de l'amabilitat, camí gentil.

Karma (*karman*): paraula d'origen sànscrit que significa acció, els efectes de les nostres accions, dels nostres actes. Tota causa té els seus efectes. Tot queda acumulat per a la pròxima vida o renaixement. Som els primers a rebre els efectes de les nostres accions, del que realitzem, sentim i pensem. Provoquem el nostre propi destí. Tal faràs, tal trobaràs. acció; accions i les seves causes que queden acumulades per a la propera vida o renaixement.

Lama: mestre espiritual.

Laudes/Laudatio: les alabances/conjunt d'alabances.

Leit motiv: la qüestió.

Lleial: que guarda escrupolosament la fidelitat deguda; incapaç de traïció; grau màxim de la fidelitat.

Llengua: parla pròpia d'un lloc concret.

Llenguatge: si és general, es la base gramatical d'una llengua; si és específic és el de cada ciència en concret.

Llibertat: capacitat de decidir; espontaneïtat natural.

Litúrgia: el treball ordinari d'una persona.

Logos: el discurs, les paraules, el tema tractat.

Laissez faire: “deixar fer”; pedagogia del deixar fer, del deixar créixer per si mateix.

Lama: mestre espiritual.

Litúrgia: treball ordinari d'una persona.

Lliure albir: en castellà, *libre albedrío*.

Lluna de mel: la lluna té influència positiva; era costum romà de menjar mel per afavorir la fecunditat.

Logos: paraula; el discurs, el tema tractat. Raonament.

Mala llet: prové del “Llibre d'Evast e Aloma e de Blanquerna”, de Ramon Llull, transmetre mal caràcter. Nen a qui la mare alletà fins a tenir un any.

Maltracte: pot ser físic, psicològic (rebutjar, atemorir, ignorar, aïllar, corrompre), sexual o per negligència.

Manar: des del punt de vista etimològic vol dir ajudar a créixer.

Mandala: paraula d'origen sànscrit que significa: cercle; representació pictòrica de la homologia entre el microcosmos i el macrocosmos. Disseny simbòlic de caràcter espiritual.

Mantra: forma sonora en llengua sànscrita que ajuda a una persona a concentrar-se.

Marató (*marathon*): fonoll; el primer corredor veloç ho va fer corrent entre un camp de fonolls i la ciutat d'Atenes.

Matusalèn: arbre californià que té quatre mil set cents anys, el més vell del món.

Mecenes: prové de Caius Cilrrius Maecenas, diplomàtic i patriarca romà del segle I aC, famós per la seva riquesa.

Meditar (*Meditari*): reflexionar sobre alguna cosa però també vol dir (del grec *medomai*) estudiar, investigar, preparar-se.

Mei dei, mei dei!: crit d'auxili en estat de guerra.

Melodia: Prové de *melos* que es refereix tant a la poesia lírica com a la música composta per a un poema.

Mercenari: persona que es posa al costat del que li dóna més beneficis econòmics, sense importar-li ni els motius ni els objectius.

Mètode: significa via.

Mimesi: imitació.

Ministre: servent; tres vegades petit.

Miopia (*myo*: tancar; *ops*: ull): el que quasi tanca els ulls quan mira.

Místic: prové del grec *myein*. Persona que guarda silenci.

Moda (*modus*): el que dura un moment i desapareix de seguida.

Modèstia: tenir notícia. Després de tenir notícia ve la *moderatio*.

Modus operandi: la manera de fer, d'actuar.

Monument: vol dir recordatori.

Moral (*mores*): costum; normes i comportaments compartits; són els drets i deures.

Motivació (*motio*): acció; moure's.

Mudra: gest simbòlic de caràcter espiritual.

Museu: prové de *muses*, deesses inspiradores i de la seva activitat.

Música: prové de l'arrel grega *Mousa*. La mitologia ens diu que les muses, germanes celestials que regeixen la cançó, la poesia, les arts i les ciències, naixeren de Zeus, el rei dels déus, i de Mnemosina, la deessa de la memòria. Així doncs, la música es filla de l'amor diví, la gràcia, la bellesa i misteriosos poders sanadors a la qual estan íntimament connectats amb l'ordre celestial i la memòria del nostre origen i destí.

Negoci (*negotium*; *nego*: negar; *otium*: oci.): negociació de l'oci; temps de treball.

Neurosi: ansietat, conducta inadaptada, facultats per sota del normal. Fixació sobre alguna cosa.

Nihil nouum sub sole: Res de nou sota el sol.

Nihilisme (*nihil*: res): doctrina que nega tot aspecte objectiu de la veritat Tota realitat es redueix al no res, un fenomen sense fonament..

Nomos: regla, costum, llei.

Nicies: propi del neci; bestiesa, ximpleria.

Nihil nouum sub sole: res nou sota el sol.

Nirvana: paraula d'origen sànscrit que significa alliberament de tot límit; meta última; estat de pau interior i d'alliberament final. Extinció del sofriment, la serenitat absoluta.

Noctem bonam: bona nit, en llatí.

Nostàlgia (*nostos*): retorn.

Obsedit: sinònim d'obsessionat.

Oci (*otium*): temps de lleure.

Ofici (*opus facere*): fer una obra.

“Olé”: prové de la paraula grega *Yalá* que vol dir un cant a Déu.

Oníric: que té a veure amb els somnis.

Ontologia (*onto*: l'ésser humà, en general; *lògia*: tractat): estudi de l'ésser humà despullat de tota cultura.

Òpera: prové d'*opus*: obra. Gènere artístic en què es reuneixen drama, cant y dansa. Òpera prima: la primera obra.

Organologia: ciència que s'encarrega de l'estudi i classificació dels instruments musicals.

Original: allò que es remunta a l'origen.

Ortofonètica: fonètica correcta; pronunciació correcta.

Ortografia (*orto-graphos*): grafia recta; escriure de forma correcta.

Osmosi: una cosa que s'impregna d'una altra poc a poc, com a través d'un filtre..

Out to date. Passat de moda.

Pa: paraula d'origen grec que significa tot.

Paciència: capacitat per acceptar i suportar el que sigui. Prové de patir; és també una mena de sofriment.

Pagà: persona del camp.

Pàgina (*pagus*): extensió de terra.

Panacea (*Panàkeia*): pan (tot); akos (remei); deessa de la curació, és la germana de Hygeia (de la que prové el mot higiènic)

Pandora: el mite de Pandora. *Pân-dorá*: tots els béns.

Pànic: prové del déu Pan, déu dels boscos, mig home mig cabra. És un tipus de por.

Paràbola: comparació.

Paradigma (*Paradeigma*): model explicatiu d'una cosa, exemple. Concepte introduït per Thomas Kuhn, el 1960.

Paradís (*Pairi-daeza*): paraula d'origen iranià que significa emmurallat, cercat. També significa jardí.

Parafrasejant: utilitzar una frase ja escrita.

Paraula (*parabolé*): d'origen grec, el moviment d'un projectil.

Paròdia: cant al marge, al costat.

Passió (*Pathos*): estar afectat. Sentiment, passió per alguna cosa o persona.

Patena: peça rodona de metall sobre la qual se col·loca l'hòstia encara no consagrada. Es manté lluent, d'aquí l'expressió popular "net com una patena".

Pathos: sentiment, passió.

Pecata minuta: faltes sense importància, errors venials.

Pedagog: era l'esclau que portava els infants a l'escola.

Pedant: paraula d'origen italià que significa mestre. En principi, sense cap connotació pejorativa.

Perfecte (*Per-fectio*): donat per fet, per realitzat i acabat.

Performance. Execució davant del públic.

"Perogrullada": prové de Pedro Grullo, personatge imaginari dels segles XV-XVI que es caracteritzava per dir les coses beneïtes; de naturalesa "perogrulla".

Perseverar: fer un esforç de forma continuada i ferma per assolir un objectiu concret.

Persona (*per-sonat*): sona a través del cos; el so passa a través nostre; som éssers de so.

Phrónesis: prudència, moderació, templança, sensatesa, cordura, seny; estar atent, nedar i guarda la roba.

Pinzell: prové de *penicillus*, diminutiu de penis o cua.

Plausible: més que possible.

Plica: Sobre tancat i segellat.

Poder: força política.

Poeta: vol dir creador.

Poligàmia: es divideix en poligínia (un home amb diverses dones) i poliàndria (una dona amb diversos homes).

Polisèmia: Paraula amb diferents significats.

Política: prové de *polis*: ciutat, pàtria; polític: civil.

Por: és una emoció. Gairebé totes les pors són creats. Responen a sentiments, emocions o prejudicis i donen lloc a inseguretats, frustracions i angoixes. Les úniques dues pors naturals són la por al soroll i a la profunditat (vertigen)

Positivisme: doctrina del pensament que limita el coneixement a allò directament observable.

Pranayama: Prana és l'energia. El pranayama t'ajuda a controlar l'energia, el desgast que en fem.

Preàmbul (*Pre-ambulus; Pre-ambulare*): que camina o va davant. El que s'escriu abans d'entrar en matèria.

Preludi (*Prae*: abans; *ludium, ludus*: joc): tot el que precedeix a la representació.

Prestigi (*praestigium*): *pre*, abans; *stingere*, picar, colpejar, en el sentit d'impressionar.

Pretensió (*Prae-tendere*): tensar abans d'ara.

Primo mihi: que jo estigui bé, que sigui feliç. Primer la meua satisfacció immediata i després la dels altres, encara que siguin els meus fills, esposa o pares.

Principi (*principium*): derivat de *princeps*, allò que es troba al principi en referència als orígens. L'origen remet als fonaments no als ciments.

Problema (*Pro*: davant; *ballo*: llençar, enviar, disparar; *Problema-problematis*): treball, feina.

Professió (*Profiteor-profitari*). Treure profit, benefici. També vol dir fer un acte de fe, de vocació

Profeta: el que anuncia esdeveniments futurs.

Programa (*Pro*: abans; *gramma*: signe escrit). El que estableix el que direm després.

Proïsme. Amor als seus semblants.

Propedèutic: relatiu al coneixement preliminar d'un art o ciència.

Projectar (*Projectare; Pro*: cap endavant; *jacere*: arrojat): tirar cap endavant.

Prosa (*prorsus*): proa, que va cap endavant, a diferència del vers (*versus*) que es relaciona amb llaurar, amb donar voltes.

Prosopagnosia: persones que no poden fer-se una imatge mental de res. Han de centrar la seva memòria en la veu de les persones para poder-les reconèixer.

Psicologia: ciència que estudia la ment i el comportament. *Psique*: ment, esperit, ànima.

Psicòpata: persona que no sent amor ni empatia ni té cap mena de remordiment.

Psicosi: trastorn greu de conducta irregular que sorgeix d'un desordre del jo i de la relació de l'individu amb el món que l'envolta. Trastorn greu de conducta irregular. Incapacitat per manejar la realitat interna o externa amb resposta social inadequada.

Psiquiatria: estudi i tractament de les malalties mentals.

Públic: participació més activa que en el cas d'una audiència (oient més passiu).

Racional. Quan tothom està d'acord en alguna cosa.

Raó. Capacitat de raonar.

Raonable. Quan un grup notable de persones està d'acord en alguna cosa.

Rara avis: algú estrany, diferent a la majoria.

Realitat virtual: Va ser Jaron Lanier qui va encunyar aquest vocable.

Recital. Prové de citar; citar música.

Recordar: tornar-ho a passar pel cor.

Religió: unir, vincular; relligar.

Resiliència: és un terme manllevat i adaptat de la física, entès com a capacitat de resistència al xoc. S. Vanistendael, el 1995 el va aplicar al món humà entès com a resistència al dolor, al patiment, també a les situacions d'assetjament. Capacitat de resistència a les situacions difícils, dificultats extremes, pressions socials i personals fortes. És la resistència al sofriment, sobretot d'origen psicològic, sigui quina sigui la causa: tortura, violació, mort d'un familiar.

Respecte. *Respicere*: mirar. Capacitat de veure una persona tal com és; tenir consciència de la seva individualitat única.

Responsabilitat: ser capaç de respondre i estar disposat a fer-ho.

Retrotopia. Concepte original de Zygmunt Bauman. Situació idíl·lica que no tornarà mai més.

Revolució. Re-evolució.

Riquesa. Força econòmica.

Rival / Rivalitat. Ve de *rivalis* que alhora prové de *rivus*, riu; el que està a l'altre costat del riu.

Robot. Paraula txeca que significa treball forçat.

Sensació. Representació feta pels sentits sobre alguna cosa objectiva.

Sentiment. Experiència subjectiva sense representació de l'objecte.

Signe. Més tàctil que el senyal.

Símbol. *Syn ballein*. Reunió, trobada. Només per a l'ésser humà. Valor funcional: el que representa.

Simpatia. *Syn*: con; *patheia-pathos*: sentimiento. Sentir con.

Sacrificar. *Sacri-facere*. Fer sagrat. Sagrat prové de *sacer* que tant vol dir sant com tabú.

Sagrat (*sacer*): tant vol dir sant com tabú.

Salari. Prové de la Roma clàssica; hi havia treballadors a qui se'ls pagava part del jornal amb sal.

Sant Nicolau: va ser el primer sant protector de la infància.

Saraswati. Deessa índia de la música i de la ciència.

Sarcasme: burla mordaç i cruel.

Satya: segons Gandhi vol dir veracitat (abstenir-se de mentida, exageració, falsa aparença, vanitat i odi)

Semiòtica: ciència que estudia els signes en si de la vida social.

Senior: de més edat. Emparentat amb senyor, senectut, senil i senador.

Sensat: assenyat.

Seny (*phrónesis*): sensatesa, cordura.

Senyal: és operatiu, tant per a homes com per a animals; senyalitza, obliga.

Senzill: persona que es mostra amb naturalitat, sense ornamentacions.

Sibil·la: sacerdotesses del déu Apol·lo que tenien el do de la profecia. El nom prové de la primera d'elles que va adquirir fama molt gran en lliurar els oracles en forma d'enigmes, escrits damunt de fulles. D'ençà, totes es van anomenar igual.

Signe: allò que es representa amb alguna cosa. Una cultura és un sistema de signes.

Símbol (*symbolon*): senyal de reconeixement només per a l'ésser humà. Valor funcional.

Simple: sinònim de senzill, sense complexitat.

Sobri: el contrari d'ebri, auster.

Sofrir (*sub-fero, fers*): suportar una ferida per sota.

Solidaridad. Vol dir amistat, civilització de l'amor.

Sophia: el saber.

Suportar: portar-ho per sota.

\$: El signe \$ ve del segle XVIII. Prové de les dues columnes d'Hèrcules i la cinta amb la inscripció "plus ultra" i d'aquí va derivar el signe que es veia en el "spanish dollar" com en el "real de ocho", espanyol.

Spa: encara que sembla que aquestes sigles volen dir *salus per aquam*, el nom prové de la ciutat belga de mateix nom, de la província de Lieja, cèlebre des de l'època romana per les seves aigües termals i banys.
Satya: veracitat; abstenir-se de mentida, exageració, falsa aparença, vanitat i odi (segons Gandhi)
Status quo: l'estat de la qüestió; l'estat actual.
Sursum corda: amunt els cors!

Tabú: allò prohibit. No es pot fer.

Talent: capacitat que s'ha conreat amb esforç i treball.

Taló d'Aquiles de qualsevol cosa: el punt dèbil.

Tao: camí cap a la veritat.

Técnica (*Téckhné*): modificar el mundo. És una saber fer. Una modificació d'alguna cosa que es veu.

Tecnocràcia: el poder de la tecnologia. *Cratos:* poder.

Teleologia: prové de *télos*: fi, finalitat, l'acabament (d'aquí sorgeix la paraula teló). Ciència que estudia les finalitats.

Targeta: provés del francès *targe* i aquest del mot germànic *targa*, escut, escut protector contra l'anomiat: sóc aquest.

Tautologia: dir la mateixa cosa amb paraules diferents (exemple: la neu és aigua congelada).

Temperament (*Temperare*): és de tipus biològic-genètic. N'hi ha quatre de bàsics: colèric (aparença de menjar-se el món, mai no està quiet, enèrgic, decidit, ple de força i seguretat. Líder de naixement, amb aires de manar. No admet estar equivocat, es proposa metes inaccessibles, poc acurat dels detalls, bon organitzador dels altres, cerca models heroics i amic generós. Sanguini: alegre, despreocupat, estilitzat, lleuger, ben proporcionat, amb bona mobilitat, gran conversador, li agraden les novetats i els canvis, s'aferma poc als hàbits, promet molt però ho oblida, viu en la immediatesa, cerca la gratificació instantània, impacient, deixa les coses per acabar. Flemàtic: de constitució pesada, corpulent, rodó, còmode, mai no té pressa, concís, lògic, precís, fiable, benhumorat, crèdul, honest, obedient, conscient, d'hàbits fixos, acaba el que es proposa, vida ben regulada d'horaris, pot tornar-se apàtic i aletargat. Melancòlic: retret, introspectiu, amb aire de tristesa i resignació, centrat en si mateix, vivint en el passat, lector voraç, s'imagina el seu propi món i fantasies, intel·lectual, imaginatiu, estar disposat a sacrificar-se per qualsevol causa per augmentar la seva autoestima.

Temps cronològic (*Khronos*): temps objectiu; *Aion*: temps biogràfic propi de cada individu;

Moirai: el destí de cadascú; *Kairós*: temps subjectiu; la percepció del temps.

Tendresa (*Terne*): fort, robust, valent. I és que cal ser valent per apropar-se a les altres persones amb tendresa. La tendresa ens ofereix la força per controlar el nostre odi, malestar i prejudicis. La tendresa és tot el contrari de covardia.

Test de Rorschach (Hermann Rorschach, dècada dels anys 20 del segle XX): està format per deu taques de tinta simètriques. Són l'excusa perquè la persona mostri la seva particular visió del món i a través de les seves respostes podem interpretar i esbrinar com percep el seu entorn, què sent sobre si mateix i les seves actituds cap a les seves representacions internes. No hi ha respostes bones ni dolentes, totes són vàlides.

Teoria (*theoreia*): veure, contemplar sense modificar; s'oposa a tècnica, no pas a pràctica. Comprensió intel·lectual sense conseqüències pràctiques

Tesis (*Thesis*): allò que s'afirma. Hipòtesi: per sota del que formulem.

Tessitura: àmbit d'afinació de cada veu o instrument musical.

Timidesa: prové de *temere*, témer.

Tolerància: respectar les conviccions dels altres. No es pot tolerar el que atempta l'ésser humà.

Tòtem: allò sagrat. No es pot tocar ni canviar.

Tradició (*traditio*) Prové de *trahere*, portar, entregar. Allò que ens ve d'antic. És el llegat rebut d'antany.

Tranquillitas animae: pau d'esperit.

Treball: prové de *tripalium*, un instrument de tres pals usat com a instrument de tortura per a assotar.

Trobadors: homes de certa posició social i cultura. Músics i poetes que actuaven a l'àrea del que avui és La Provença. Els temes que cantaven eren l'amor platònic i les gestes dels herois locals.

Txacra: paraula d'origen sànscrit que significa roda o cercle i que designa certs centres o nivells energètics. Punts focals del cos humà que tenen correspondència espiritual. N'hi ha set i es troben al cap i al llarg de la columna. Tant Sigmund Freud com Carl Jung els identificaren amb la libido.

Ucronia (*u-khronos*): fora de tot temps; inassolible.

Ulterior: més enllà d'un lloc determinat; que s'ha de fer després d'una altra cosa.

Up to date: Estar al dia.

Upanisad: textos espirituals, base del pensament filosòfic hindú posterior.

Utopia (*(u-topos)*): fora de tot lloc; el lloc que no es troba a cap lloc; inassolible.

Vacances (*Vacatio*): trencar amb l'activitat ordinària per disposar de moments de reflexió i meravella.

Prové de *vacuus*, buidat. Fer una pausa; buidar-se d'allò habitual.

Valor (*valeo*): valer, ser fort, estar bé, estar sa.

Variant: una mínima diferència.

Verificació (*veri*): veritat; (*facere*): fer. Buscar la veritat.

Verídic: que realment és allò a què fa referència.

Veritat: concordança entre la realitat i el meu concepte mental del que és real.

Versemblant: que té aparença de veritable; creïble.

Versió: és una totalitat, una manera de comprendre una cosa.

Veure: mirar amb atenció.

Vocació (*vox*; *vocare*): crida, invitació. Crida que hom sent des del seu interior i que segueix, com una veu que ens guia.

Vulnerable (*vulnus*): ferit. Persona que pot ser ferida.

Xacra: roda, cercle; punts focals del cos humà i la seva correspondència espiritual.

Yang: aspecte solar, celeste, masculí. Complementari al *yin*, no pas oposat.

Yin: aspecte lunar, terrestre, femení. Complementari al *yang*, no pas oposat.

Tardor 2026.

Trobareu els articles anteriors a l'apartat [Articles](#) de la meua pàgina web.